

2025-03-04

S2024/02055

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sof@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29)

Sveriges a-kassor har getts möjlighet att yttra sig över promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet.

Förslag att aktivitetskravet ska gälla för de som får arbetslöshetsersättning

Sveriges a-kassor anser att det är positivt, både för den enskilda individen och för samhället i stort, att personer som uppbär försörjningsstöd får hjälp och stöd för att uppnå målet med arbete och egen försörjning. Om ett aktivitetskrav är en sådan hjälp kan dock inte Sveriges a-kassor ta ställning till. Däremot är Sveriges a-kassor tveksam till att även de som får arbetslöshetsersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och som behöver kompletterande försörjningsstöd för sin försörjning, ska ingå i den målgrupp som omfattas av det föreslagna aktivitetskravet. Sveriges a-kassor anser att de som uppbär arbetslöshetsersättning, eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program, ska undantas från aktivitetskravet.

De som är arbetslösa och får arbetslöshetsersättning har i de flesta fall helt nyligen haft ett arbete som de av olika orsaker, exempelvis arbetsbrist, inte har kvar. Att en person har låg arbetslöshetsersättning och behöver kompletterande försörjningsstöd för sin försörjning behöver inte betyda att hen står långt ifrån arbetsmarknaden.

I arbetslöshetsförsäkringen finns krav uppställda för att få arbetslöshetsersättning. När någon blir arbetslös är ett krav att den sökande är inskriven hos Arbetsförmedlingen. Bestämmelser om Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska verksamhet och hur den ska utformas och bedrivas finns i förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Vilka skyldigheter den arbetssökande har regleras i en individuell handlingsplan (5 a § i förordningen). Handlingsplanen ska anpassas till den enskildes förutsättningar. Den som ansöker om arbetslöshetsersättning har kontakter med både Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna. Under tiden med ersättning finns andra bestämmelser, exempelvis sanktioner om den sökande missköter sitt arbetssökande som kan resultera i att ersättningsrätten upphör.

Sveriges a-kassor ställer sig mycket tveksam till vilka fördelarna skulle vara för dem som omfattas av det arbetsmarknadspolitiska regelverket och är berättigade till arbetslöshetsersättning, eller andra ersättningar, att vara målgrupp för aktivitetskravet. I stället menar Sveriges a-kassor att för en person som får arbetslöshetsersättning, eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program, ska kraven, bestämmelserna och sanktionerna som gäller hans arbetssökande endast regleras utifrån bestämmelserna i lagen om arbetslöshetsförsäkring och det övriga arbetsmarknadspolitiska regelverket. För de som har arbetslöshetsersättning mm finns redan krav, bestämmelser och en upparbetad ordning för deltagande i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Det blir också tydligare vilka regler som faktiskt gäller under tiden som arbetslös. Arbetslöshetskassornas erfarenhet är att för den enskilde kan det finns utmaningar att förstå hur de olika aktörerna och ersättningarna hänger ihop och samordnas. Exempelvis att Arbetsförmedlingen, arbetslöshetskassorna och Försäkringskassan sköter olika delar i handläggningen av ärenden om aktivitetsstöd. Ett annat exempel är sanktioner vid misskötsel av arbetssökandet där Arbetsförmedlingen meddelar arbetslöshetskassorna vad som skett, arbetslöshetskassorna utreder och i förekommande fall meddelar sanktion. För de som får kompletterande försörjningsstöd skulle det bli ytterligare ett regelverk och delvis andra krav att förhålla sig till. Förutom att det kan riskera bli otydligt för den enskilde finns även en farhåga att bestämmelserna som gäller aktivitetskravet riskerar att krocka med grundläggande krav i arbetslöshetsförsäkringen. Ett annat argument för att "vår målgrupp" ska undantas är att regelverket och kraven vid arbetslöshet blir olika beroende av de arbetslösas ekonomiska förutsättningar.

Sammanfattningsvis anser Sveriges a-kassor att de som får kompletterande försörjningsstöd när de är arbetslösa och har arbetslöshetsersättning eller ersättning från ett arbetsmarknadspolitiskt program inte ska omfattas av aktivitetskravet.

Ny bestämmelse i lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring

Sveriges a-kassor anser att aktivitetskravet inte ska gälla för dem som får arbetslöshetsersättning och kompletterande försörjningsstöd

Om det trots allt skulle införas har Sveriges a-kassor synpunkter på förslaget till ny bestämmelse i 2 kap. 20 § lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring. Sveriges a-kassor anser att lydelsen är något otydlig och skulle vinna på att förtydligas.

Den föreslagna lydelsen: En sökande som deltar i insatser enligt 4 kap. 4 a § socialtjänstlagen (2001:453) kan få arbetslöshetsersättning

Sveriges a-kassors förslag: Det finns inget hinder för en sökande som deltar i insatser enligt 4 kap. 4 a § socialtjänstlagen (2001:453) att få arbetslöshetsersättning.

Sveriges a-kassor vill även påminna om att lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska gälla för den som har en pågående ersättningsperiod vid ikraftträdandet av lag (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring.

Med vänlig hälsning

Sveriges a-kassor

Harald Petersson

Ordförande